

FSD3008

Tervaskannot-kysely 1998

Koodikirja

TIETOARKISTO

Tämän koodikirjan viittaustiedot:

Tervaskannot-kysely 1998 [koodikirja]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Koodikirja on luotu aineiston versiosta 1.0 (21.12.2015).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä koodikirja on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3008. Aineisto on kuvailtu mahdollisimman yksityiskohtaisesti suomeksi ja englanniksi. Datatiedostosta on tarkistettu muun muassa muuttujien jakaumat, puuttuvat tiedot, muuttujien selitteet ja arvojen selitteet. Tarvittaessa datatiedosto on anonymisoitu. Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Hervonen, Antti (Tampereen yliopisto) & Jylhä, Marja (Tampereen yliopisto): Tervaskannotkysely 1998 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2015-12-21). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3008>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Koodikirjan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo tietoarkistoon ilmoitetuista julkaisuista, joissa aineistoa on hyödynnetty. Toinen osa sisältää tiedot muuttujista: muuttujien nimet, kysymystekstit ja suorat jakaumat. Kolmannesta osasta löytyvät hakemistot.

Tässä koodikirjassa esitetyt muuttujien jakaumat on tuotettu SPSS-tiedostoista. Jakaumataulukkoissa on esitetty muuttujan saamat arvot, vastaavat frekvenssit (n), frekvenssit prosentteina (%) ja validit prosentit (v. %), joissa on huomioitu puuttuvat arvot. Kaikki jakaumat ovat painottomia. Jos aineisto sisältää painomuuttujia ne löytyvät muuttujaluettelon lopusta. Joidenkin muuttujien osalta suorat jakaumat on korvattu kuvailevilla tunnusluvulla. Avokysymyksistä luokiteltuja vaihtoehtoja ei ole yleensä otettu mukaan koodikirjaan.

Jakaumat saattavat sisältää puuttuvia tietoja. Merkintä "tieto puuttuu (SYSMIS)" viittaa puuttuvaan havaintoon. Merkintä "tieto puuttuu (User missing)" viittaa muuhun puuttuvaan tietoon, esimerkiksi arkistossa määritellyyn puuttuvaan tietoon (user missing). Useissa tapauksissa aineiston käyttäjän on harkittava myös muiden arvojen koodaamista puuttuvaksi tiedoksi (esim. 'en halua sanoa' tai 'en osaa sanoa').

Koodikirja voi sisältää myös erilaisia liitteitä. Tyypillisin liite on kyselylomake.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
2	Muuttujat	9
3	Hakemistot	31
3.1	Muuttujat esiintymisjärjestyksessä	31
3.2	Muuttujat aakkosjärjestyksessä	33
3.3	Muuttujaryhmät	35
A	Kyselylomake	37
B	Tervaskanto, ammattikoodien selvitys	45
C	Muuttujaluettelo Tervaskanto-kyselyt 1995-2014	47

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Tervaskannot-kysely 1998

Aineiston nimi englanniksi: Vitality 90+ Survey 1998

Koodikirja on luotu aineiston versiosta 1.0 (21.12.2015).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Hervonen, Antti (Tampereen yliopisto. Terveystieteen laitos)

Jylhä, Marja (Tampereen yliopisto. Terveystieteen laitos)

Projektissa työskennelleet muut tutkijat.

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Jylhä, Marja (Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö)

Aineisto luovutettu arkistoon

27.3.2015

Asiasanat

ajankäyttö; aktiivisuus; avuntarve; elämäntilanne; kodinhoitoapu; kotipalvelut; kotona asuminen; pitkäikäisyys; sairaus; terveydentila; vanhukset

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: lääke- ja terveystieteet

CESSDAn luokitus: ikääntyneet; sosiaalipalveluiden käyttö ja saatavuus; yleinen terveydentila ja hyvinvointi

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Tervaskannot-kyselyt

Tervaskannot 90+ on professori Antti Hervosen ja silloisen yliassistentti Marja Jylhän vuonna 1995 käynnistämä monitieteinen tutkimuskokonaisuus, joka kohdistuu yli 90-vuotiaisiin tamperelaisiin. Tutkimusten lähtökohtana on väestörakenteen nopea muutos ja pitkäikäisyyden yleistyminen. Keskeisiä tutkimusteemoja ovat terveyden ja toimintakyvyn kehitys, palvelut ja epävirallinen apu, pitkäikäisten elämäntilanne ja elämän kokeminen ja vanhenemisen biologinen tausta.

Aineistoja on koottu useilla eri menetelmillä, kuten toistuvilla postikyselyillä, terveysthaastatteluilla ja toimintakykykymmittauksilla, verinäytteillä, elämäntarinahaastatteluilla ja rekisteritietoja keräämällä. Tietoarkistoon on tallennettu postikyselyt vuodesta 1995 lähtien. Tutkimushankkeen tarkempi kuvaus ja luettelo viimeaikaisista julkaisuista löytyvät Gerontologian tutkimuskeskuksen (GEREC) sivuilta.

Sisällön kuvaus

Tutkimuksessa kartoitettiin pitkän iän salaisuuksia tarkastelemalla 90 vuotta täyttäneiden tamperelaisten asumiseen, avun saamiseen, toimintakykyyn ja arkeen liittyviä asioita.

Aluksi tutkittavilta kysyttiin kenen kanssa he asuvat ja auttaako joku heitä kotona esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruoanlaitossa. Henkilökohtaista avunsaantia ja kodinhoitoapua selvitettiin tarkemmin kysymällä kuka auttaa eniten kotona jokapäiväisessä elämässä ja käykö kodinhoitaja tai kotiaavustaja ainakin kerran viikossa.

Muita arkeen ja toiminnallisuuteen liittyviä asioita selvitettiin kysymällä viettävätkö tutkittavat suurimman osan päivästä vuoteessa, jalkeilla vai istuskellen, käyvätkö he itse kaupassa, ulkoilevatko päivittäin ja seuraavatko uutisia sanomalehdistä. Lisäksi kysyttiin missä ammattissa tutkittavat ovat toimineet suurimman osan työikänsä, onko heidän mielestään ihmisen hyvä elää 100-vuotiaaksi ja millaiseksi he arvioivat oman terveydentilansa. Fyysistä toimintakykyä selvitettiin kysymällä kykenevätkö tutkittavat liikkumaan vaikeuksitta, kävelemään 400 metriä,

kulkemaan portaissa, pukeutumaan, pääsevätkö vuoteesta ja onko tutkittavilla lääkärin toteamia sairauksia.

Lopuksi vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkä verran iäkkäitä ihmisiä arvostetaan nykyisin ja onko vanhojen ihmisten asema muuttunut tutkittavien lapsuuden ajoista. Aineistossa on lisäksi tieto siitä, vastasivatko vanhukset itse kysymyksiin.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi, Tampere

Havaintoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: 90 vuotta täyttäneet kotona asuvat tamperelaiset

Aineistonkeruun ajankohta: syksy 1998

Kerääjät: Tampereen yliopisto. Terveystieteen laitos

Keruumenetelmä: Itsetäytettävä lomake: paperinen lomake

Keruväline tai -ohje: Strukturoitu lomake

Aineiston ajallinen kattavuus: 1998

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Pitkittäisaineisto: kohortti/tapahtuma-aineisto, Pitkittäisaineisto: trendi/toistuva poikkileikkausaineisto

Vastausprosentti: 85 %

Muuttujien ja havaintojen lukumäärä: Aineistossa on 48 muuttujaa ja 470 havaintoa.

Otantamenetelmä: Kokonaisaineisto

Perusjoukon koko oli 556, joista tutkimukseen osallistui 470.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Koodi-muuttujan sisältämät havaintotunnukset on tietoturvasyistä peruuttamattomasti muutettu Tietoarkistossa. Havaintotunnukset on satunnaistettu siten, että jokaista tutkittavaa vastaa aina sama tunnus kaikkina vuosina, joina hän on kyselyyn vastannut.

Aineistoon liittyviä julkaisuja ei ole eritelty. Julkaisulista koskee kaikkia Tervaskannot-tutkimushankkeen aineistoja.

Julkaisut

Enroth, Linda & Raitanen, Jani & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2013). Do socioeconomic health differences persist in nonagenarians. *J Gerontol Psych Sci Soc Sci*. 68(5):837-847. doi:

10.1093/geronh/gbt067.

Enroth, Linda & Raitanen, Jani & Hervonen, Antti & Nostraty, Lily & Jylhä, Marja (2014). Is socioeconomic status a predictor of mortality in nonagenarians? The Vitality 90+ study. *Age and Ageing* 44(1):123-9. doi: 10.1093/ageing/afu092.

Galenkamp, Henrike & Deeg, Dorly, J.H. & Huisman, Martjin & Hervonen, Antti & Braam, Arjan & Jylhä, Marja (2013). Is self-rated health still sensitive for changes in disease and functioning among nonagenarians? *J Gerontol Psych Sci Soc Sci* 68(5):848-858. doi: 10.1093/geronh/gbt067.

Goebeler, Sirkka & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2003). Medical history, cognitive status and mobility at the age of 90. A population-based study in Tampere, Finland. *Aging Clin Exp Res* 15(2): 154-161.

Goebeler, Sirkka & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2004). Use of hospitals at age 90. A population-based study. *Arch Gerontol Geriatr* 39(1):93-102.

Goebeler, Sirkka & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2007). Self-reported medical history and self-rated health at age 90. Agreement with medical records. *Aging Clinical Exp Res* 19:213-219.

Helminen, Sanna & Sarkeala, Tytti & Enroth, Linda & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2012). Vanhoista vanhimpien terveys ja elämätilanne. Tuloksia vuoden 2010 Tervaskannot 90+- tutkimuksesta. *Gerontologia* 26(3):162-171.

Hurme, Mikko & Kivimäki, Mika & Pertovaara, Marja & Lehtimäki, Terho & Karhunen, Pekka J. & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Eklund, C (2007). CRP gene is involved in the regulation of human longevity: a follow-up study in Finnish nonagenarians. *Mech Ageing Dev.* 2007 Oct;128(10):574-6.

Hurme, Mikko & Korkki, S. & Lehtimäki, Terho & Karhunen, Pekka J. & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Pertovaara, Marja (2007). Autoimmunity and longevity: Presence of antinuclear antibodies is not associated with the rate of inflammation or mortality in nonagenarians. *Mech Ageing Dev* 128:407-408.

Hurme, Mikko & Lehtimäki, Terho & Jylhä, Marja & Karhunen, Pekka J. & Hervonen, Antti (2005). Interleukin-6-17G/C polymorphism and longevity: a follow-up study. *Mech Ageing Dev* 126:417-418.

Jolanki, Outi & Jylhä, Marja & Hervonen Antti (2000). Old age as a necessity and as a free choice. Age talk in the life story interviews with nonagenarians. *J Aging Stud* 14, 359-372.

Junttila, Merja & Lintonen, Tomi & Jylhä, Marja (2002). Hyvin vanhojen vertailevat terveysarviot ja niiden selittäjät. *Sos.lääket.Aikak.l.* 39:42-50.

Juurinen, Päivi & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (1998). Kapina lapsen silmin. Kansalaissota vanhoista vanhimpien elämäkerroissa. *Gerontologia* 12(3): 119-125.

Jylhä, Marja & Enroth, Linda & Luukkaala, Tiina (2013). Trends of functioning and health in nonagenarians-the Vitality 90+ Study. In Robine JM, Jagger C, Crimmins E. *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, vol 33. "Healthy Longevity". Springer Publishing Company, pp-313-332.

Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (1999). Functional status and need of help among people aged 90 or over: a mailed survey with a total home-dwelling population. *Scand J Public Health* 2:

106-111.

Jylhä Marja & Luukkaala, Tiina (2006). Social determinants of mortality in the oldest-old. In: *The Human Longevity, Individual Life Duration, and the Growth of the Oldest-old Population*. pp. 271-295. Eds. J-M Robine, EM Crimmins, S Horiuchi, Z Yi. Springer.

Jylhä, Marja & Paavilainen, Paula & Lehtimäki, Terho & Goebeler, Sirkka & Karhunen, Pekka J. & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2007). Interleukin-1 receptor antagonist, interleukin-6, and C-reactive protein as predictors of mortality in nonagenarians: The Vitality 90+ Study. *J Gerontol Med Sci* 62A(9): 1016-1021.

Jylhä, Marja & Pirttiniemi, Eija & Hervonen, Antti (1997). Vanhoista vanhimmat - tutkimuksen uusi haaste. *Tervaskanto 90+ tutkimuksen peruskartoitus. Gerontologia* 11(1): 43-52.

Jylhä, Marja & Vuorisalmi, Merja & Luukkaala, Tiina & Sarkeala, Tytti & Hervonen, Antti (2009). Elinikä pitenee nopeammin kuin toimintakyky paranee. 90-vuotiaiden ja sitä vanhempien toimintakyvyn muutokset vuosina 1996-2007. *Suom Lääkäril.* 64(25):2285-2290.

Jylhävä, Juulia & Eklund, Carita & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2010). Expression profiling of immune-associated genes in peripheral blood mononuclear cells reveal baseline differences in co-stimulatory signalling between nonagenarians and younger controls: Vitality 90+ Study. *Biogerontology* 11 (6): 671-677.

Jylhävä, Juulia & Eklund, Carita & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Lehtimäki, Terho & Karhunen, Pekka & Hurme, Mikko (2008). Complement factor H 402His variant confers an increased mortality risk in Finnish nonagenarians: The Vitality 90+ study. *Exp Gerontol.* 44(4):297-292, 2009. Epub 26Oct.

Jylhävä, Juulia & Jylhä, Marja & Lehtimäki, Terho & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2012). Circulating cell-free DNA is associated with mortality and inflammatory markers in nonagenarians. *Exp Gerontol* 47(5):372-8, Epub 2012 Mar 3. PMID:22406558.

Jylhävä, Juulia & Kotipelto, Tapio & Raitala, Annika & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2011). Ageing is associated with quantitative and qualitative changes in circulating cell-free DNA: The Vitality 90+ Study. *Mech Ageing Dev* 132:20-26, 2011, epub ahead of printing. doi:10.1016/j.mad.2010.11.001.

Jylhävä, Juulia & Raitanen, Jani & Marttila, Saara & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Hurme, Mikko (2014). Identification of a prognostic signature for old-age mortality by integrating genome-wide transcriptomic data with the conventional predictors: the Vitality 90+ Study. *BMC Medical Genomics* 11;7:54. doi: 10.1186/1755-8794-7-54.

Kämppe, Niko & Mäkelä, Kari-Matti & Lyytikäinen, Leo-Pekka & Peltonen, Nina & Hautamäki, Jussi & Seppälä, Ilkka & Mononen, Nina & Goebeler, Sirkka & Karhunen, Pekka J. & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko & Jylhä, Marja & Lehtimäki, Terho (2013). Vascular cell adhesion molecule 1, soluble FAS and hepatocyte growth factor as predictors of mortality in nonagenarians: The Vitality 90+ Study. *Experimental Gerontology* 48:1167-1177.

Kuparinen, Taru & Marttila, Saara & Jylhävä, Juulia & Tserel, Liina & Peterson, Pärt & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2013). Cytomegalovirus (CMV)-dependent and -independent changes in the aging of the human immune system: A transcriptomic analysis. *Exp Gerontol.* 2013 Jan 2;48(3):305-312. doi: 10.1016/j.exger.2012.12.010. [Epub ahead of print] PMID: 23291591.

Lehtimäki, Terho & Hervonen, Antti & Rontu, Riikka & Karhunen, Pekka & Jylhä, Marja

& Hurme, Mikko (2007). Survival related to plasma C-reactive protein in nonagenarians in modified by apolipoprotein E genotype. *Clin Chem* 53(2): 365-7.

Lehtimäki, Terho, Ojala Petri, Rontu Riikka, Goebeler, Sirkka, Karhunen, Pekka J. & Jylhä, Marja & Mattila, Kari & Metso, Saara & Jokela, Hannu & Nikkilä, Matti & Wuolijoki, Erkki & Hervonen, Antti & Hurme Mikko (2005). Interleukin-6 modulates plasma cholesterol and C-reactive protein concentrations in nonagenarians. *J Am Geriatr Soc.* 53:1552-1558.

Lisko, Inna & Stenholm, Sari & Raitanen, Jani & Hurme, Mikko & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Tiainen, Kristiina (2014). Association of Body Mass Index and Waist Circumference With Physical Functioning: The Vitality 90+ Study. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci.* 2014 Nov 13. pii: glu202. [Epub ahead of print] PubMed PMID: 25394617.

Lisko, Inna & Tiainen, Kristiina & Stenholm, Sari & Luukkaala, Tiina & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2011). Body mass index, waist circumference, and waist-to-hip ratio as predictors of mortality in nonagenarians: the Vitality 90+ Study. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci.* 2011 Nov;66 (11):1244-50. Epub 2011 Aug 22. PMID: 21860016.

Lisko, Inna & Tiainen, Kristiina & Stenholm, Sari & Luukkaala, Tiina & Hurme, Mikko & Lehtimäki, Terho & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2013). Are body mass index, waist circumference and waist-to-hip ratio associated with leptin in 90-year-old people? *Eur J Clin Nutr.* 67(4);420-422, 2013 Feb 27. PMID: 23443829. doi: 10.1038/ejcn.2013.39.

Lumme-Sandt, Kirsi & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2000). Interpretative repertoires of medication among the oldest-old. *Soc Sci Med* 50, 1843-1850.

Marttila, Saara & Jylhävä, Juulia & Eklund, Carita & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Hurme, Mikko (2011). Aging-associated increase in indoleamine 2,3-dioxygenase (IDO) activity appears to be unrelated to the transcription of the IDO1 or IDO2 genes in peripheral blood mononuclear cells. *Immun Ageing.* 2011 Oct 11;8:9. PMID: 21989355. PMCID: PMC3198939.

Marttila, Saara & Jylhävä, Juulia & Kananen, Laura & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Hurme, Mikko (2014). Molecular mechanisms associated with the strength of the anti-CMV response in nonagenarians. *Immunity & Ageing* 11;2. doi 10.1186/1742-4933-11-2.

Marttila, Saara & Jylhävä, Juulia & Nevalainen, Tapio & Nykter, Matti & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Tserel, Liina & Peterson, Pärt & Hurme, Mikko (2013). Transcriptional Analysis Reveals Gender-Specific Changes in the Aging of the Human Immune System. *PLoS One* 2013, Jun 11;8(6). DOI: 10.1371/journal.pone.0066229.

Marttila, Saara & Jylhävä, Juulia & Pesu, Marko & Hämäläinen, Sanna & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2011). IL-7 concentration is increased in nonagenarians but is not associated with markers of T cell immunosenescence. *Exp Gerontol.* 2011 Dec;46(12):1000-2. Epub 2011 Sep 22. PMID: 21964236.

Marttila, Saara & Nevalainen, Tapio & Kananen, Laura & Jylhävä, Juulia & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Ilonen, Jorma & Hurme, Mikko (2015). Number of sons contributes to ageing-associated inflammation. *Sci Rep.* 2015 Feb 27;5:8631. doi: 10.1038/srep08631. PMID: 25721217. PMCID: PMC4342565.

Niemi, Anna-Kaisa & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko & Karhunen, Pekka J. & Jylhä, Marja & Majamaa, Kari (2003). Mitochondrial DNA polymorphism associated with longevity in a Finnish population. *Human Genetics* 112:29-33.

Nosraty, Lily & Enroth, Linda & Raitanen, Jani & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2015). Do

successful agers live longer? The Vitality 90+ Study. *J Ageing Health* 27;1: 35-53. doi: 10.1177/0898264314535804.

Nosraty, Lily & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2012). Is there successful aging for nonagenarians? Vitality 90+ study. *Journal of Aging Research*, 2012;2012:868797. Epub 2012 Oct 16. PMID: 23125931. doi:10.1155/2012/868797.

Nosraty, Lily & Jylhä, Marja & Raittila, Taina & Lumme-Sandt, Kirsi (2015). Perceptions by the oldest old of successful aging, Vitality 90+ Study. *J Aging Stud*. 2015 Jan; 32:50-8. doi: 10.1016/j.jaging.2015.01.002. PMID: 25661856.

Pertovaara, Marja & Raitala, Annika & Lehtimäki, Terho & Karhunen, Pekka J. & Oja, Simo S. & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti & Hurme, Mikko (2006). Indoleamine 2,3-dioxygenase activity in nonagenarians is markedly increased and predicts mortality. *Mech Ageing Dev* 127 (5): 497-499.

Pirhonen, Jari & Ojala, Hanna & Lumme-Sandt, Kirsi & Pietilä, Ilkka (2015). "Old but not that old": Finnish community dwelling people aged 90+ negotiating their autonomy. *Ageing and Society*. Published online: 03 June 2015. DOI: 10.1017/S0144686X15000525.

Rontu, Riikka & Ojala, Petri & Hervonen, Antti & Goebeler, Sirkka & Karhunen, Pekka J. & Nikkilä, Matti & Kunnas, Tarja & Jylhä, Marja & Eklund, Carita & Hurme, Mikko & Lehtimäki, Terho (2006). Apolipoprotein E genotype is related to plasma levels of C-reactive protein and lipids and to longevity in nonagenarians. *Clin Endocrinol (Oxf)* 64(3); 265-270.

Saarela, Marika S. & Lehtimäki, Terho & Rinne, Juha O. & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Røyttä, Matias & Ahonen, Jukka-Pekka & Mattila, Kari M. (2004). Interaction between matrix metalloproteinase 3 and the 4 allele of apolipoprotein E increases the risk of Alzheimer's disease in Finns. *Neurosci Lett*. 9;367(3):336-9.

Sarkeala, Tytti & Nummi, Tapio & Vuorisalmi, Merja & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2011). Disability trends among nonagenarians in 2001-2007: Vitality 90 study. *Eur J Ageing* 8 (2) : 87-94. DOI 10.1007/s10433-011-0188-2.

Tervaskannot: Kuinka selviytyä hengissä ensimmäiset 90 vuotta? (1996). Toim. Hervonen, Antti & Jylhä, Marja & Oinonen, Tuuli. Helsinki: Kirjayhtymä.

Tiainen, Kristiina & Luukkaala, Tiina & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2013). Predictors of mortality in men and women aged 90 years and older: nine-year follow-up. *Age & Ageing* 42:468-475. doi:10.1093/ageing/aft030t PubMed.

Tiainen, Kristina & Hurme, Mikko & Hervonen, Antti & Luukkaala, Tiina & Jylhä, Marja (2010). Inflammatory markers and physical performance among nonagenarians. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 65(6):658-63.

Tolvanen, Eija & Jylhä, Marja (2005). Alcohol in life story interviews with people aged 90 or over in Finland: Stories of gendered morality. *J Aging Stud* 19:419-435.

Tolvanen, Eija & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2001). Alcohol use and health in biographical interviews with people aged 90 or over. In Tester S, Archibald C, Rowlings C and Turner S (eds.) *Quality in Later Life: Rights, Rhetoric and Reality*, pp. 92-94. Proceedings of the British Society of Gerontology, 30th Annual Conference, Stirling.

Vuorisalmi, Merja & Sarkeala, Tytti & Hervonen, Antti & Jylhä, Marja (2012). Among nonagenarians congruence between self-rated health and proxy-rated health was low but both predicted mortality. *J Clin Epidemiol* 65:553-559. doi: 10.1016/j.jclinepi.2011.11001.

1. Aineiston kuvailu

Wang, Xiu-Yun & Hurme, Mikko & Jylhä, Marja & Hervonen, Antti (2001). Lack of association between human longevity and polymorphism of IL-1-cluster, IL-6, IL-10 and TNF-alpha genes in Finnish nonagenarians. *Mech Ageing Dev* 123(1):29-38.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3008>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Painokertoimet

Aineisto ei sisällä painomuuttujia.

Erityisehdot

Tervaskannot-tutkimusryhmä myöntää aineiston käyttöluvan hyväksyttyään jatkokäyttäjän tutkimussuunnitelman. Aineisto on käytettävissä vain tutkimukseen (ei pro gradu -tasoiisiin tutkielmiin). Data on edelleen alkuperäisen tutkijaryhmän aktiivikäytössä. Tietoaarkiston asiakaspalvelu pyytää käyttöluvan tutkimusryhmältä. Tutkimussuunnitelma sisältää esimerkiksi tutkimuksen taustan ja kysymyksenasettelun, aineiston käyttösuunnitelman, julkaisusuunnitelman ja aikataulun. Tutkimusryhmä käsittelee lupahakemukset. Hakijan kannattaa varautua siihen, että käsittely voi kestää kuukauden. Vastauksen saatuaan tietoaarkiston asiakaspalvelu tiedottaa tilaajalle aineiston latausmahdollisuudesta.

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (D) vain luovuttajan luvalla.

Luku 2

Muuttujat

[FSD_NO] Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	470
minimi	3008.00
maksimi	3008.00
keskiarvo	3008.00
keskihajonta	0.00

[FSD_VR] Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	470
minimi	1.00
maksimi	1.00
keskiarvo	1.00
keskihajonta	0.00

[FSD_ID] Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	470
minimi	1.00
maksimi	470.00
keskiarvo	235.50
keskihajonta	135.82

[KOODI] ID (Havaintotunniste, muutettu FSD:ssä)

Kysymysteksti

ID (Havaintotunniste, muutettu FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	470
minimi	1333.00
maksimi	108205.00
keskiarvo	73459.95
keskihajonta	44134.92

[VUOSI] Kyselyvuosi

Kysymysteksti

Kyselyvuosi

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	470
minimi	1998.00
maksimi	1998.00

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

tunnusluku	arvo
keskiarvo	1998.00
keskihajonta	0.00

[Q1_1] Kenen kanssa asutte? Asun yksin kodissani

Kysymysryhmän esiteksti

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

Kysymysteksti

Asun yksin kodissani

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	146	31.1	32.0
Mainittu	1	310	66.0	68.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_2] Kenen kanssa asutte? Lapsen kanssa

Kysymysryhmän esiteksti

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

Kysymysteksti

Lapsen kanssa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	394	83.8	86.4
Mainittu	1	62	13.2	13.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_3] Kenen kanssa asutte? Lastenlasten kanssa

Kysymysryhmän esiteksi

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

Kysymysteksti

Lastenlasten kanssa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	453	96.4	99.3
Mainittu	1	3	0.6	0.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_4] Kenen kanssa asutte? Puolison kanssa

Kysymysryhmän esiteksi

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

Kysymysteksti

Puolison kanssa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	412	87.7	90.4
Mainittu	1	44	9.4	9.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_5] Kenen kanssa asutte? Muiden kanssa

Kysymysryhmän esiteksi

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

Kysymysteksti*Muiden kanssa***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	440	93.6	96.5
Mainittu	1	16	3.4	3.5
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_6] Kenen kanssa asutte? Palvelutalossa**Kysymysryhmän esiteksti***Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)***Kysymysteksti***Palvelutalossa***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	424	90.2	93.0
Mainittu	1	32	6.8	7.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q1_7] Kenen kanssa asutte? Vanhainkodissa**Kysymysryhmän esiteksti***Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)***Kysymysteksti***Vanhainkodissa***Frekvenssit**

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	443	94.3	97.1
Mainittu	1	13	2.8	2.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[Q2] Auttaako joku Teitä kotona, esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruuanlaitossa?

Kysymysteksti

Auttaako joku Teitä kotona, esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruuanlaitossa?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä suunnilleen joka päivä	1	173	36.8	38.5
Kyllä, toisinaan	2	123	26.2	27.4
En saa apua, vaikka se olisi tarpeen	3	14	3.0	3.1
En tarvitse apua, teen kotiaskareet yksin	4	139	29.6	31.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	21	4.5	–
		470	100.0	100.0

[Q3_1] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Lapset tai lasten perhe

Kysymysryhmän esiteksti

Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

Kysymysteksti

Lapset tai lasten perhe

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	224	47.7	53.8
Mainittu	1	192	40.9	46.2

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	54	11.5	–
		470	100.0	100.0

[Q3_2] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Muu sukulainen tai tuttava

Kysymysryhmän esiteksti

Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

Kysymysteksti

Muu sukulainen tai tuttava

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	363	77.2	87.3
Mainittu	1	53	11.3	12.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	54	11.5	–
		470	100.0	100.0

[Q3_3] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Kodinhoitaja tai kotiavustaja

Kysymysryhmän esiteksti

Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

Kysymysteksti

Kodinhoitaja tai kotiavustaja

Frekvenssit

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	245	52.1	58.9
Mainittu	1	171	36.4	41.1
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	54	11.5	–
		470	100.0	100.0

[Q3_4] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Joku muu

Kysymysryhmän esiteksi

Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

Kysymysteksti

Joku muu

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	353	75.1	84.9
Mainittu	1	63	13.4	15.1
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	54	11.5	–
		470	100.0	100.0

[Q4] Käykö luonanne kodinhoitaja tai kotiavustaja ainakin kerran viikossa?

Kysymysteksti

Käykö luonanne kodinhoitaja tai kotiavustaja ainakin kerran viikossa?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	210	44.7	46.6
Ei käy	2	241	51.3	53.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	19	4.0	–
		470	100.0	100.0

[Q5_1] Vietättekö suurimman osan päivästä: Jalkeilla**Kysymysryhmän esiteksi***Vietättekö suurimman osan päivästä***Kysymysteksti***Jalkeilla***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	227	48.3	48.8
Mainittu	1	238	50.6	51.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	5	1.1	–
		470	100.0	100.0

[Q5_2] Vietättekö suurimman osan päivästä: Istuskellen**Kysymysryhmän esiteksi***Vietättekö suurimman osan päivästä***Kysymysteksti***Istuskellen***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	193	41.1	41.5
Mainittu	1	272	57.9	58.5
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	5	1.1	–
		470	100.0	100.0

[Q5_3] Vietättekö suurimman osan päivästä: Enimmäkseen vuoteessa**Kysymysryhmän esiteksi***Vietättekö suurimman osan päivästä*

2. Muuttujat

Kysymysteksti

Enimmäkseen vuoteessa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	394	83.8	84.7
Mainittu	1	71	15.1	15.3
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	5	1.1	–
		470	100.0	100.0

[Q6] Käyttökö itse kaupassa?

Kysymysteksti

Käyttökö itse kaupassa?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	146	31.1	31.7
En	2	314	66.8	68.3
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	10	2.1	–
		470	100.0	100.0

[Q7] Liikutteko ulkona melkein päivittäin?

Kysymysteksti

Liikutteko ulkona melkein päivittäin?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	172	36.6	36.9
En	2	294	62.6	63.1
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	4	0.9	–
		470	100.0	100.0

[Q8] Seuraatteko uutisia sanomalehdestä?**Kysymysteksti***Seuraatteko uutisia sanomalehdestä?***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	328	69.8	71.1
En	2	133	28.3	28.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	9	1.9	–
		470	100.0	100.0

[Q9] Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työikäänne? (Avokysymys)**Kysymysteksti***Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työikäänne? (Avokysymys)***Kuvailevat tunnusluvut**

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	461
minimi	11.00
maksimi	101.00
keskiarvo	51.64
keskihajonta	21.04

[Q10] Onko ihmisen mielestänne hyvä elää 100-vuotiaaksi?**Kysymysteksti***Onko ihmisen mielestänne hyvä elää 100-vuotiaaksi?***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	172	36.6	40.4
Ei	2	254	54.0	59.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	44	9.4	–

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

2. Muuttujat

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
		470	100.0	100.0

[Q11] Millaiseksi itse arvioitte nykyisen terveydentilanne?

Kysymysteksti

Millaiseksi itse arvioitte nykyisen terveydentilanne? Onko terveytenne

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Erittäin hyvä	1	13	2.8	2.8
Melko hyvä	2	156	33.2	33.5
Keskiverto	3	175	37.2	37.6
Melko huono	4	91	19.4	19.5
Huono	5	31	6.6	6.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	4	0.9	–
		470	100.0	100.0

[Q12] Kykenettekö liikkumaan sisällä?

Kysymysteksti

Kykenettekö liikkumaan sisällä?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä vaikeuksitta	1	256	54.5	54.9
Kyllä, mutta se on vaikeaa	2	175	37.2	37.6
Vain, jos joku auttaa	3	23	4.9	4.9
En kykene	4	12	2.6	2.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	4	0.9	–
		470	100.0	100.0

[Q13] Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?

Kysymysteksti

Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä vaikeuksitta	1	137	29.1	29.7
Kyllä, mutta se on vaikeaa	2	98	20.9	21.2
Vain, jos joku auttaa	3	109	23.2	23.6
En kykene	4	118	25.1	25.5
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	8	1.7	–
		470	100.0	100.0

[Q14] Kykenettekö kulkemaan portaita?**Kysymysteksti**

Kykenettekö kulkemaan portaita?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä vaikeuksitta	1	138	29.4	29.4
Kyllä, mutta se on vaikeaa	2	150	31.9	32.0
Vain, jos joku auttaa	3	106	22.6	22.6
En kykene	4	75	16.0	16.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	1	0.2	–
		470	100.0	100.0

[Q15] Kykenettekö pukeutumaan ja riisuutumaan?**Kysymysteksti**

Kykenettekö pukeutumaan ja riisuutumaan?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä vaikeuksitta	1	291	61.9	62.4
Kyllä, mutta se on vaikeaa	2	124	26.4	26.6
Vain, jos joku auttaa	3	36	7.7	7.7
En kykene	4	15	3.2	3.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	4	0.9	–
		470	100.0	100.0

[Q16] Kykenettekö pääsemään vuoteeseen ja vuoteesta?**Kysymysteksti**

Kykenettekö pääsemään vuoteeseen ja vuoteesta?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä vaikeuksitta	1	335	71.3	71.6
Kyllä, mutta se on vaikeaa	2	108	23.0	23.1
Vain, jos joku auttaa	3	15	3.2	3.2
En kykene	4	10	2.1	2.1
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	2	0.4	–
		470	100.0	100.0

[Q17_1] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verenpainetauti, korkea verenpaine**Kysymysryhmän esiteksti**

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Verenpainetauti, korkea verenpaine

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	344	73.2	75.1
Mainittu	1	114	24.3	24.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_2] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Sydänvika (se- pelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti)**Kysymysryhmän esiteksti**

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Sydänvika (sepelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti)

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	228	48.5	49.8
Mainittu	1	230	48.9	50.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_3] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verisuonten kalkkeutuminen**Kysymysryhmän esiteksti**

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Verisuonten kalkkeutuminen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	386	82.1	84.3
Mainittu	1	72	15.3	15.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_4] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Syöpä**Kysymysryhmän esiteksti**

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Syöpä

2. Muuttujat

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	409	87.0	89.3
Mainittu	1	49	10.4	10.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_5] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	338	71.9	73.8
Mainittu	1	120	25.5	26.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_6] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivohalvaus

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Aivohalvaus

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	438	93.2	95.6
Mainittu	1	20	4.3	4.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_7] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivoverenkierron häiriö

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Aivoverenkierron häiriö

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	383	81.5	83.6
Mainittu	1	75	16.0	16.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_8] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Diabetes, sokeritauti

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Diabetes, sokeritauti

Frekvenssit

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	419	89.1	91.5
Mainittu	1	39	8.3	8.5
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_9] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Reuma

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Reuma

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	400	85.1	87.3
Mainittu	1	58	12.3	12.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_10] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Nivelrikko, artroosi

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Nivelrikko, artroosi

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	312	66.4	68.1

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
Mainittu	1	146	31.1	31.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_11] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Parkinsonin tauti

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Parkinsonin tauti

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	450	95.7	98.3
Mainittu	1	8	1.7	1.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_12] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Lonkkamurtuma

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Lonkkamurtuma

Frekvenssit

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	382	81.3	83.4
Mainittu	1	76	16.2	16.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q17_13] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Masentuneisuutta

Kysymysryhmän esiteksti

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

Kysymysteksti

Masentuneisuutta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	370	78.7	80.8
Mainittu	1	88	18.7	19.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	12	2.6	–
		470	100.0	100.0

[Q18] Arvostetaanko iäkkäitä ihmisiä Teidän mielestänne nykyisin liian vähän, sopivasti vai liikaa?

Kysymysteksti

Arvostetaanko iäkkäitä ihmisiä Teidän mielestänne nykyisin liian vähän, sopivasti vai liikaa?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Liian vähän	1	142	30.2	31.4
Sopivasti	2	309	65.7	68.4
Liikaa	3	1	0.2	0.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	18	3.8	–
		470	100.0	100.0

[Q19] Onko vanhojen ihmisten asema mielestänne nykyisin parempi vai huonompi kuin omassa lapsuudessanne?

Kysymysteksti

Onko vanhojen ihmisten asema mielestänne nykyisin parempi vai huonompi kuin omassa lapsuudessanne?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Parempi	1	395	84.0	86.6
Suunnilleen samanlainen	2	39	8.3	8.6
Huonompi	3	22	4.7	4.8
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	14	3.0	–
		470	100.0	100.0

[BV1] Kysymyksiin vastasi

Kysymysteksti

Vielä haluaisimme tietää kuka kysymyksiin vastasi?

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Kirjeen vastaanottaja itse (vaikka joku toinen olisi avustanut kirjoittamisessa)	1	296	63.0	64.2
Perheenjäsen, sukulainen tai tuttava auttoi vastaamisessa	2	80	17.0	17.4
Perheenjäsen, sukulainen tai tuttava vastasi vastaanottajan sijasta	3	60	12.8	13.0
Kodinhoitaja tai kotiavustaja auttoi vastaamisessa	4	24	5.1	5.2
Kodinhoitaja tai kotiavustaja vastasi vastaanottajan sijasta	5	1	0.2	0.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	9	1.9	–
		470	100.0	100.0

Luku 3

Hakemistot

3.1 Muuttujat esiintymisjärjestyksessä

Aineistonumero (lisätty FSD:ssä) [FSD_NO]	9
Aineistoversio (lisätty FSD:ssä) [FSD_VR]	9
Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä) [FSD_ID]	10
ID (Havaintotunniste, muutettu FSD:ssä) [KOODI]	10
Kyselyvuosi [VUOSI]	10
Kenen kanssa asutte? Asun yksin kodissani [Q1_1]	11
Kenen kanssa asutte? Lapsen kanssa [Q1_2]	11
Kenen kanssa asutte? Lastenlasten kanssa [Q1_3]	12
Kenen kanssa asutte? Puolison kanssa [Q1_4]	12
Kenen kanssa asutte? Muiden kanssa [Q1_5]	12
Kenen kanssa asutte? palvelutalossa [Q1_6]	13
Kenen kanssa asutte? Vanhainkodissa [Q1_7]	13
Auttaako joku Teitä kotona, esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruuanlaitossa? [Q2]	14
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Lapset tai lasten perhe [Q3_1]	14
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Muu sukulainen tai tuttava [Q3_2]	15
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Kodinhoitaja tai kotiaivustaja [Q3_3]	15
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Joku muu [Q3_4]	16
Käykö luonanne kodinhoitaja tai kotiaivustaja ainakin kerran viikossa? [Q4]	16
Vietättekö suurimman osan päivästä: Jalkeilla [Q5_1]	17

3. Hakemistot

Vietättekö suurimman osan päivästä: Istuskellen [Q5_2]	17
Vietättekö suurimman osan päivästä: Enimmäkseen vuoteessa [Q5_3]	17
Käyttekö itse kaupassa? [Q6]	18
Liikutteko ulkona melkein päivittäin? [Q7]	18
Seuraatteko uutisia sanomalehdestä? [Q8]	19
Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työikäänne? (Avokysymys) [Q9]	19
Onko ihmisen mielestänne hyvä elää 100-vuotiaaksi? [Q10]	19
Millaiseksi itse arvioitte nykyisen terveydentilanne? [Q11]	20
Kykenettekö liikkumaan sisällä? [Q12]	20
Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä? [Q13]	20
Kykenettekö kulkemaan portaita? [Q14]	21
Kykenettekö pukeutumaan ja riisuutumaan? [Q15]	21
Kykenettekö pääsemään vuoteeseen ja vuoteesta? [Q16]	22
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verenpainetauti, korkea verenpaine [Q17_1]	22
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Sydänvika (sepelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti) [Q17_2]	22
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verisuonten kalkkeutuminen [Q17_3] ..	23
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Syöpä [Q17_4]	23
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä [Q17_5]	24
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivohalvaus [Q17_6]	24
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivoverenkierron häiriö [Q17_7]	25
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Diabetes, sokeritauti [Q17_8]	25
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Reuma [Q17_9]	26
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Nivelrikko, artroosi [Q17_10]	26
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Parkinsonin tauti [Q17_11]	27
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Lonkkamurtuma [Q17_12]	27
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Masentuneisuutta [Q17_13]	28
Arvostetaanko iäkkäitä ihmisiä Teidän mielestänne nykyisin liian vähän, sopivasti vai liikaa? [Q18]	28
Onko vanhojen ihmisten asema mielestänne nykyisin parempi vai huonompi kuin omassa lapsuudessanne? [Q19]	29
Kysymyksiin vastasi [BV1]	29

3.2 Muuttujat aakkosjärjestyksessä

Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)	9
Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)	9
Arvostetaanko iäkkäitä ihmisiä Teidän mielestänne nykyisin liian vähän, sopivasti vai liikaa? 28	
Auttaako joku Teitä kotona, esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruuanlaitossa? .	14
Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)	10
ID (Havaintotunniste, muutettu FSD:ssä)	10
Kenen kanssa asutte? Asun yksin kodissani	11
Kenen kanssa asutte? Lapsen kanssa	11
Kenen kanssa asutte? Lastenlasten kanssa	12
Kenen kanssa asutte? Muiden kanssa	12
Kenen kanssa asutte? Palvelutalossa	13
Kenen kanssa asutte? Puolison kanssa	12
Kenen kanssa asutte? Vanhainkodissa	13
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Joku muu	16
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Kodinhoitaja tai kotiaivustaja	15
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Lapset tai lasten perhe	14
Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Muu sukulainen tai tuttava	15
Kykenettekö kulkemaan portaita?	21
Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?	20
Kykenettekö liikkumaan sisällä?	20
Kykenettekö pääsemään vuoteeseen ja vuoteesta?	22
Kykenettekö pukeutumaan ja riisuutumaan?	21
Käykö luonanne kodinhoitaja tai kotiaivustaja ainakin kerran viikossa?	16
Kyselyvuosi	10
Kysymyksiin vastasi	29
Käyttökö itse kaupassa?	18
Liikutteko ulkona melkein päivittäin?	18
Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työikäänne? (Avokysymys)	19

3. Hakemistot

Millaiseksi itse arvioitte nykyisen terveydentilanne?	20
Onko ihmisen mielestänne hyvä elää 100-vuotiaaksi?	19
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivohalvaus	24
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivoverenkierron häiriö	25
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä	24
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Diabetes, sokeritauti	25
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Lonkkamurtuma	27
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Masentuneisuutta	28
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Nivelrikko, artroosi	26
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Parkinsonin tauti	27
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Reuma	26
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Sydänvika (sepelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti)	22
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Syöpä	23
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verenpainetauti, korkea verenpaine	22
Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verisuonten kalkkeutuminen	23
Onko vanhojen ihmisten asema mielestänne nykyisin parempi vai huonompi kuin omassa lapsuudessanne?	29
Seuraatteko uutisia sanomalehdestä?	19
Vietättekö suurimman osan päivästä: Enimmäkseen vuoteessa	17
Vietättekö suurimman osan päivästä: Istuskellen	17
Vietättekö suurimman osan päivästä: Jalkeilla	17

3.3 Muuttujaryhmät

Muuttujaryhmä

Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

[Q1_1] Kenen kanssa asutte? Asun yksin kodissani	11
[Q1_2] Kenen kanssa asutte? Lapsen kanssa	11
[Q1_3] Kenen kanssa asutte? Lastenlasten kanssa	12
[Q1_4] Kenen kanssa asutte? Puolison kanssa	12
[Q1_5] Kenen kanssa asutte? Muiden kanssa	12
[Q1_6] Kenen kanssa asutte? palvelutalossa	13
[Q1_7] Kenen kanssa asutte? Vanhainkodissa	13

Muuttujaryhmä

Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

[Q3_1] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Lapset tai lasten perhe	14
[Q3_2] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Muu sukulainen tai tuttava	15
[Q3_3] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Kodinhoitaja tai kotiavustaja	15
[Q3_4] Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä? Joku muu	16

Muuttujaryhmä

Vietättekö suurimman osan päivästä

[Q5_1] Vietättekö suurimman osan päivästä: Jalkeilla	17
[Q5_2] Vietättekö suurimman osan päivästä: Istuskellen	17
[Q5_3] Vietättekö suurimman osan päivästä: Enimmäkseen vuoteessa	17

Muuttujaryhmä

Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

[Q17_1] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verenpainetauti, korkea verenpaine	22
---	----

3. Hakemistot

[Q17_2] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Sydänvika (sepelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti).....	22
[Q17_3] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Verisuonten kalkkeutuminen ...	23
[Q17_4] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Syöpä	23
[Q17_5] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä	24
[Q17_6] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivohalvaus.....	24
[Q17_7] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Aivoverenkierron häiriö	25
[Q17_8] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Diabetes, sokeritauti	25
[Q17_9] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Reuma	26
[Q17_10] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Nivelrikko, artroosi	26
[Q17_11] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Parkinsonin tauti	27
[Q17_12] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Lonkkamurtuma	27
[Q17_13] Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia? Masentuneisuutta	28

Liite A

Kyselylomake

KYSELYLOMAKE: FSD3008 TERVASKANNOT KYSELY 1998

QUESTIONNAIRE: FSD3008 VITALITY 90+ SURVEY 1998

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

TERVASKANTOTUTKIMUS 1998

Pyydämme Teitä vastaamaan kaikkiin tässä lomakkeessa oleviin Kysymyksiin. Vastaaminen tapahtuu ympyröimällä kussakin kysymyksessä se vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa teidän tilannettanne.

1. Kenen kanssa asutte? (Ympyröikää kaikki oikeat vaihtoehdot)

1. Asun yksin kodissani
2. Lapsen kanssa
3. Lastenlasten kanssa
4. Puolison kanssa
5. Muiden kanssa
6. palvelutalossa
7. Vanhainkodissa

2. Auttaako joku Teitä kotona, esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä ja ruuanlaitossa?

1. Kyllä suunnilleen joka päivä
2. Kyllä, toisinaan
3. En saa apua, vaikka se olisi tarpeen
4. En tarvitse apua, teen kotiaskareet yksin

3. Kuka auttaa Teitä eniten jokapäiväisessä elämässä kuten ruuanlaitossa tai pienessä siivouksessa tai kaupassa käymisessä?

1. Lapset tai lasten perhe
2. Muu sukulainen tai tuttava
3. Kodinhoitaja tai kotiavustaja
4. Joku muu

4. Käykö luonanne kodinhoitaja tai kotiavustaja ainakin kerran viikossa?

1. Kyllä
2. Ei käy

5. Vietättekö suurimman osan päivästä

1. Jalkeilla
2. Istuskellen
3. Enimmäkseen vuoteessa

6. Käyttökö itse kaupassa?

1. Kyllä
2. En

7. Liikutteko ulkona melkein päivittäin?

1. Kyllä
2. En

8. Seuraatteko uutisia sanomalehdestä?

1. Kyllä
2. En

9. Mikä on pääasiallinen ammattinne, se jossa olitte suurimman osan työikäänne?

---

10. Onko ihmisen mielestänne hyvä elää 100- vuotiaaksi?

1. Kyllä
2. Ei

11. Millaiseksi itse arvioitte nykyisen terveydentilanne? Onko terveytenne

1. Erittäin hyvä
2. Melko hyvä
3. Keskiverto
4. Melko huono
5. Huono

12. Kykenettekö liikkumaan sisällä?

1. Kyllä vaikeuksitta
2. Kyllä, mutta se on vaikeaa
3. Vain jos joku auttaa
4. En kykene

13. Kykenettekö kävelemään ainakin 400 metriä?

1. Kyllä vaikeuksitta
2. Kyllä, mutta se on vaikeaa
3. Vain jos joku auttaa
4. En kykene

14. Kykenettekö kulkemaan portaita?

1. Kyllä vaikeuksitta
2. Kyllä, mutta se on vaikeaa
3. Vain, jos joku auttaa
4. En kykene

15. Kykenettekö pukeutumaan ja riisuutumaan?

1. Kyllä vaikeuksitta
2. Kyllä, mutta se on vaikeaa
3. Vain jos joku auttaa
4. En kykene

16. Kykenettekö pääsemään vuoteeseen ja vuoteesta?

1. Kyllä vaikeuksitta
2. Kyllä, mutta se on vaikeaa
3. Vain jos joku auttaa
4. En kykene

17. Onko lääkäri todennut teissä seuraavia sairauksia (ympyröikää 1, jos vastaus on kyllä, ja 2, jos vastaus on ei)?

	kyllä	ei
Verenpainetauti, korkea verenpaine	1	2
Sydänvika (sepelvaltimotauti, rytmihäiriö tai sydäninfarkti)	1	2
Verisuonten kalkkeutuminen	1	2
Syöpä	1	2
Dementia tai Alzheimerin tauti tai muistin heikkenemistä	1	2
Aivohalvaus	1	2
Aivoverenkierron häiriö	1	2
Diabetes, sokeritauti	1	2
Reuma	1	2
Nivelrikko, artroosi	1	2
Parkinsonin tauti	1	2
Lonkkamurtuma	1	2
Masentuneisuutta	1	2

18. Arvostetaanko iäkkäitä ihmisiä Teidän mielestänne nykyisin liian vähän, sopivasti vai liikaa?

1. liian vähän
2. sopivasti
3. liikaa

19. Onko vanhojen ihmisten asema mielestänne nykyisin parempi vai huonompi kuin omassa lapsuudessanne?

1. parempi
2. suunnilleen samanlainen
3. huonompi

Vielä haluaisimme tietää kuka kysymyksiin vastasi?

1. Kirjeen vastaanottaja itse (vaikka joku toinen olisi avustanut kirjoittamisessa)
2. Perheenjäsen, sukulainen tai tuttava auttoi vastaamisessa
3. Perheenjäsen, sukulainen tai tuttava vastasi vastaanottajan sijasta
4. Kodinhoitaja tai kotiavustaja auttoi vastaamisessa
5. Kodinhoitaja tai kotiavustaja vastasi vastaanottajan sijasta

Suuret kiitokset vastauksistanne.

Pyydämme Teitä palauttamaan lomakkeen oheisessa kirjekuoressa.

Postimerkkiä ei tarvita.

Arvoisa vastaanottaja!

Käännymme puoleenne yli 90-vuotiaisiin kohdistuvan Tervaskanto-tutkimuksemme merkeissä.

Olemme Tampereen yliopiston vanhuustutkijoita. Pitkän iän salaisuudet kiinnostavat meitä suuresti. Siksi olemme jo muutaman vuoden toteuttaneet pitkäikäisiin kohdistuvaa Tervaskanto -tutkimusta. Teidänkin puoleenne käännyimme jo vuonna 1996. Kiitämme lämpimästi Teitä arvokkaasta panoksesta jonka annoitte tutkimuksellemme silloin.

Nyt haluaisimme ajankohtaisia tietoja elämästänne ja nykyisestä tilanteestanne.

Pyydämme Teitä vastaamaan oheisen lomakkeen kysymyksiin ja palauttamaan lomakkeen meille mukana olevassa kirjekuoressa. Postimaksu on maksettu valmiiksi. Teidän vastauksenne ovat tutkimuksemme kannalta hyvin tärkeitä.

Kaikki antamanne tiedot ovat luottamuksellisia ja vaitiolovelvollisuuden alaisia eikä niistä kerrota kenellekään ulkopuoliselle.

Tutkimus toteutetaan yhdessä Tampereen kaupungin kanssa. Tulosten perusteella voidaan kehittää ikäihmisille suunnattua apua ja palveluja.

Annamme mielellämme lisätietoja tutkimuksesta. Tiedusteluihin vastaavat Pirjo Erjanti ja Marja Salmela puh 215 7166 arkisin klo 9-11 ja 12-14.

Rohkenemme toivoa myönteistä suhtautumistanne ja kiitämme avustanne jo etukäteen.

AH

MJ

Liite B

Tervaskanto, ammattikoodien selvitys

- 1 työnantajat
  - 10 Maataloustyönantajat
  - 11 Muut työnantajat, ylempiin toimihenkilöihin verrattavat
  - 12 Muut työnantajat, alempiin toimihenkilöihin verrattavat
  - 14 kotiäidit, perheenemännät

- 2 Yksityisyrittäjät
  - 20 Maatalousyksityisyrittäjät
  - 21 Muut yksityisyrittäjät, ylempiin toimihenkilöihin verrattavat
  - 22 Muut yksityisyrittäjät, alempiin toimihenkilöihin verrattavat

- 3 Johtajat (palkatut) ja ylemmät toimihenkilöt
  - 30 Liikeyritysten johtajat
  - 31 Muut ylemmät toimihenkilöt

- 4 Alemmat toimihenkilöt
  - 40 Myyntimiehet, konttorimyyjät, vakuutusasiamiehet
  - 41 Myymäläapulaiset ja myyjät (myymälä)
  - 42 Muut alemmat toimihenkilöt

- 5 Työntekijät
  - 50 Maa- ja metsätaloustyöntekijät, kalastusalan työntekijät
  - 51 Muut ammattitaitoiset tai erikoistuneet työntekijät
  - 52 Ammattitaidottomat tai erikoistumattomat työntekijät

- 6 Avustavat perheenjäsenet (työnantajan)
  - 60 Maataloustyönantajan
  - 61 Muun ylempiin toimihenkilöihin verrattavan
  - 62 Muun alempiin toimihenkilöihin verrattavan

B. Tervaskanto, ammattikoodien selvitys

- 7 Avustavat perheenjäsenet (yksityisyrittäjän)
  - 70 Maatalousyksityisyrittäjän
  - 71 Muun ylempiin toimihenkilöihin verrattavan
  - 72 Muun alempiin toimihenkilöihin verrattavan

- 8 Eläkeläiset, joiden ammatti on tiedossa
  - 80 Maatalousyrittäjät
  - 81 Ylemmät toimihenkilöt tai heitä vastaavat yrittäjät
  - 82 Alemmat toimihenkilöt tai heitä vastaavat yrittäjät
  - 83 Ammattitaitoiset työntekijät
  - 84 Ammattitaidottomat työntekijät

- 9 Muut
  - 99 Eläkeläiset, joiden entisestä ammatista ei ole tietoa
Opiskelijat, joiden huoltajan ammatista ei ole tietoa
Laitoshoidokit, joiden entisestä ammatista ei ole tietoa
Status tuntematon

- 100 Perheenemäntä tai kotiäiti (90-luvun kyselyissä)

- 101 Maatalon emäntä (90-luvun kyselyissä)

Liite C

Muuttujaluettelo Tervaskanto-kyselyt 1995-2014

Vuosien 1995, 1996, 1998, 2001, 2003, 2007, 2010 ja 2014 postikyselylomakkeista saadut tiedot.
 Muuttujan nimi (Muuttuja), kuvaus (Selite), koodaustapa (Koodaus) ja vuodet, joilta muuttuja on saatavissa (Vuodet).

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
koodi	henkilökohtainen koodi	numerosarja	95,96,98,01,03,07,10,14
vuosi	kierrosvuosi	4 numeroa (esim. 1995)	95,96,98, 01,03,07,10,14
spv	syntymäpäivä	2 numeroa, ei nollaa edessä	95,96,98, 01,03,07,10,14
skk	syntymäkuukausi	2 numeroa, ei nollaa edessä	95,96,98,01,03,07,10,14
svu	syntymävuosi	2 viimeistä numeroa	95,96,98,01,03,07,10,14
svuosi	syntymävuosi	4 numeroa	95,96,98,01,03,07,10,14
ika	ikä (kierrosvuosi-syntymävuosi)	2-3 numeroa	95,96,98,01,03,07,10,14
sukup	sukupuoli	1=mies 2=nainen	95,96,98,01,03,07,10,14
saaty	siviilisääty	1=naimaton 2=naimisissa (myös 2+3, 2+4) 3=eronnut (myös 3+4) 4=leski	10,14
koulutus	koulutus	1=kansakoulu 2=kansalaiskoulu 3=ammattikoulu 4=kansanopisto 5=lukio 6=opistotaso 7=akateeminen Jos useita, suurin nro	10,14
kansakoulu		1=kyllä 2=ei	10,14
kansalaiskoulu		1=kyllä 2=ei	10,14
ammattikoulu		1=kyllä 2=ei	10,14
kansanopisto		1=kyllä 2=ei	10,14
lukio		1=kyllä 2=ei	10,14
opisto		1=kyllä 2=ei	10,14
yliopisto		1=kyllä 2=ei	10,14
kouluvuodet	koulutus vuosina	1, 2, 3, ...	10

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
am	pääasiallisin ammatti	9-101 (kts. ammattikoodit.doc)	95,96,98,01,03,07,10,14
asunto	kotilomakkeen asuinpaikka	1=tav. asunto 2=palveluasunto < 24h 3=palveluasunto 24h 4=vanhainkoti 5=hoivakoti Jos useita, suurin nro	10,14
paikka	olinpaikka vastatessa	1=tav. asunto 2=palveluasunto < 24h 3=palveluasunto 24h 4=vanhainkoti 5=hoivakoti tai dementia koti 6=terveyskeskus/sairaala Jos useita, suurin nro	10,14
olinp	olinpaikka vastatessa	1=tav. asunto 2=palveluas. <24 tai 24 3=vanhainkoti 4=hoivakoti 5=terveyskeskus/sairaala	01,03,07,10,14
asuu	asuin- ja olinpaikan yhdistelmä, olinpaikka dominoi	1=tav. asunto 2=palveluas. <24h 3=laitos . tai 9=ei tietoa -95, -96, -98; 9=1	95,96,98,01,03,07,10,14
palve	asuu palveluasunnossa (<24 tai 24)	1=kyllä 2=ei	95,96,98, 01,03,07
vkoti	asuu vanhainkodissa	1=kyllä 2=ei	95,96,98, 01,03,07
kenen_kanssa_asuu	Kenen kanssa asutte?	1=yksin 2=puolison kanssa 3=lapsen kanssa 4=lapsenlapsen kanssa 5=muiden kanssa	14
yksin	kotilomake; asuu yksin	1=kyllä 2=ei	95,96,98, 01,03,07,10,14
puoso	kotilomake; asuu puolison kanssa	1=kyllä 2=ei	95,96,98,01,03,07,10,14
lapsi	kotilomake; asuu lapsen kanssa	1=kyllä 2=ei	95,96,01,03,07,10,14
laplap	kotilomake; asuu lapsenlapsen kanssa	1=kyllä 2=ei	95,96,98,01,03,07,10,14
muu	kotilomake; asuu jonkun muun kanssa	1=kyllä 2=ei	95,96,98,01,03,07,10,14

<u>Muuttuja</u>	<u>Selite</u>	<u>Koodaus</u>	<u>Vuodet</u>
paras_am	kotilomake; paras asumismuoto	1=Nykyinen asunto sellaisenaan 2=Nykyinen asunto, jos saisin enemmän apua 3=Palveluasunto; henkilökunta > 24h 4=Vanhainkoti 5=Jokin muu, mikä Jos useita, suurin nro. Jos useita ja suurin nro 5 niin valitaan toiseksi suurin nro	14
paras_am_muu	vapaa teksti		
apu	kotilomake; saa apua	1=joka päivä 2=toisinaan 3=ei, vaikka tarpeen 4=ei tarvitse Jos useita, pienin nro	98,01,03,07,10,14
eniapu	kotilomake; saa eniten apua	1=lapset ja lasten perhe 2=puoliso, sukulainen, tuttava 3=kodinhoitaja tms. 4=joku muu 5=lapset+kodinhoitaja (myös 1+2+4, 1+2+3) 6=2+3 7=3+4 Muut yhdistelmät; pienempi nro koodattu (esim. 1+2=1)	96,98,01,03,07,10,14
eniapu2	kotilomake; saa eniten apua	1=lapset ja lasten perhe 2= puoliso 3= sukulainen, tuttava 4=kodinhoitaja tms. 5=joku muu 6=lapset+kodinhoitaja (myös 1+2+4, 1+2+3, 1+3+4, 1+3+4+5) 7=2+4 8=3+4, 3+4+5 9=4+5 Muut yhdistelmät; pienempi nro koodattu (esim. 1+2=1)	14
lapapu	kotilomake; saa eniten apua lapsilta ja lasten perhe	1=kyllä 2=ei	95,98,01,03,07,10,14
puosoapu	kotilomake; saa eniten apua puolisolta	1=kyllä 2=ei	14
sukapu	kotilomake; saa eniten apua puoliso, sukulainen, tuttava	1=kyllä 2=ei	95,98,01,03,07,10
sukapu	kotilomake; saa eniten apua sukulainen, tuttava	1=kyllä 2=ei	14
virapu	kotilomake; saa eniten apua kodinhoitajalta tms.	1=kyllä 2=ei	95,98,01,03,07,10,14
muuapu	kotilomake; saa eniten apua joltakulta muulta	1=kyllä 2=ei	95,98,01,03,07,10,14
kotapu	kotilomake; kodinhoitaja kerran viikossa?	1=kyllä 2=ei	95,96,98,01,03,07,10,14

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
tkyky	itse arvioitu toimintakyky	1=erittäin hyvä 2=melko hyvä 3=keskierto 4=melko huono 5=huono Jos kaksi, koodataan keskiertoa lähempi, esim. 1+2=2, 4+5=4 Huom! 3+5=4	10,14
liikku	itse arvioitu sisällä liikkuminen	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10, 14
kave	itse arvioitu 400 m kävely	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10,14
porras	itse arvioitu portaiden nousu	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10,14
puke	itse arvioitu pukeutuminen	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10,14
vuode	itse arvioitu vuoteeseen meneminen	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10,14
kynnet	itse arvioitu kynsien leikkaus	1=vaikeuksitta 2=vaikeuksin 3=jos autetaan 4=ei Jos useita, suurin nro	10,14
nako	itse arvioitu näkökyky	1=kyllä 2=osittain 3=ei Jos useita, suurin nro	10,14
kuulo	itse arvioitu kuulo	1=kyllä 2=osittain 3=ei Jos useita, suurin nro	10,14

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
terv	itse arvioitu terveys	1=erittäin hyvä 2=melko hyvä 3=keskiverta 4=melko huono 5=huono Jos kaksi, koodataan keskiverta lähempi, esim. 1+2=2, 4+5=4 Huom! 3+5=4	96,98,01,03,07,10,14
vasymys	tunneteko itsenne väsyneeksi?	1=kyllä, usein 2=kyllä, toisinaan 3= en koskaan Jos useita, pienin numero	14
huimaus	huimaako teitä tai tunneteko tasapainonne huonoksi?	1=kyllä, usein 2=kyllä, toisinaan 3= en koskaan Jos useita, pienin numero	14
verpa	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima verenpaine	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
sydan	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima sydänvika	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
kalkk	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima kalkkeuma	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10
dement	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima dementia	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
aivaha	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima aivohalvaus	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
aivove	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima aivoverenkierron häiriö	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10
diabe	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima sokeritauti	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
reuma	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima reuma	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10
nivel	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima nivelrikko	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
parki	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima Parkinsonin tauti	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
lonkka	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima lonkkamurtuma	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14
mase	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima masennus	1=kyllä 2=ei	98,01,03,07,10,14

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
syopa	henkilön ilmoittama lääkärin diagnosoima syöpä	1=kyllä 2=ei Jos molemmat, valitaan 1	98,01,03,07,14
sata	onko hyvä elää 100-vuotiaaksi?	1=kyllä 2=ei . =puuttuu tai kyllä+ei	95,96,98,01,03,07,10
asem	iäkkäiden asema omaan lapsuuteen verrattuna	1=parempi (myös 1+3) 2=samanlainen (myös 1+2, 2+3) 3=huonompi	98,01,03,07,10,14
tyytyv	kuinka tyytyväinen olette nykyiseen elämäänne?	1=hyvin tyytyväinen 2=jokseenkin tyytyväinen 3=en kovin tyytyväinen 4=en ollenkaan tyytyväinen Jos useita, koodataan keskivertoa lähin, jos 2 ja 3 niin valitaan 2	14
olulko	milloin viimeksi ulkona?	1=tänään, eilen 2=<1 vko sitten 3=1-2 vkoa sitten 4=usea vkoa sitten 5=usea kk sitten 6=usea vuosi sitten	01,03,07,10,14
apupal	apuväline ulkona	1=ilman 2=keppi (myös 1+2) 3=rollaattori (myös 1+3, 2+3) 4=kelkka 5=joku taluttaa (myös 1+5) 6=pyörätuoli 7=ei liiku ulkona 8=2+4, 3+4, 2+3+4, 3+4, 4+5, 3+4+5, 2+3+4, 2+3+5, 2+3+4+5 9=2+5 Jos pyörätuoli, se valittu	01,03,07,10,14
apupal2	apuväline ulkona, sama luokitus kuin edellä paitsi jos on valittu numero 7 ja joku muu numero niin tarkistettu milloin viimeksi käynyt ulkona onko vastaus 5 tai 6, jos on niin koodattu 7. Jos taas ollut ulkona on 1-4, niin koodataan apuväline joka on mainittu numero 7 lisäksi.		14
AVO	Jos on 1, niin takasivulla on tekstiä ja takasivut löytyvät skannatuina N-asemalta		14
tapala	milloin tavannut lapsiaan?	1=ei lapsia 2=tänään/eilen 3=<1 vko sitten 4=1-2 vko sitten 5=usea vko sitten 6=usea kk sitten 7=usea vuosi sitten Jos useita, pienin nro	01,03,07,10,14

Muuttuja	Selite	Koodaus	Vuodet
puhelin	puhunut puhelimesta viimeksi	1=tänään/eilen 2=<1 vko sitten 3=1-2 vko sitten 4= usea vko sitten 5= usea kk sitten 6= usea vuosi sitten Jos useita, pienin nro	01,03,07,10,14
vastaaja	kyselyyn vastasi	1=vastaanottaja itse 2=perhe/suku/tuttava auttoi 3=perhe/suku/tuttava vastasi 4=kodinaja/hoitohlö auttoi 5=kodinaja/hoitohlö vastasi Jos useita, suurin nro	10,14
vast	kyselyyn vastasi	1=vastaanottaja itse 2=perhe/tuttava auttoi 3=perhe/tuttava vastasi 4=kodinaja auttoi 5=kodinaja vastasi 6=hoitohlö auttoi/vastasi Jos useita, suurin nro	96,98,01,03,07,10
arvo	iäkkäiden arvostus nykypäivänä	1=liian vähän 2=sopivasti 3=liikaa	98,01,03,07
asento	suurimman osan päivästä	1=jalkeilla 2=istuskellen 3=enimm. vuoteessa 4=1+2 5=2+3 6=1+2+3	96,98,01,03,07
pjalk	suurimman osan päivästä jalkeilla	1=kyllä 2=ei	95
pistuu	suurimman osan päivästä istuu	1=kyllä 2=ei	95
pvuode	suurimman osan päivästä vuoteessa	1=kyllä 2=ei	95
kauppa	käykö itse kaupassa?	1=kyllä 2=ei (myös 1+2)	95,96,98
ulkona	käykö ulkona päivittäin?	1=kyllä 2=ei (myös 1+2)	95,96,98
lehti	seuraako uutisia sanomalehdestä?	1=kyllä 2=ei (myös 1+2)	96,98
apu2	auttaako joku kotona?	1=joka päivä 2=toisinaan 3=ei tarvitse Jos useita, pienin nro	95,96
vast2	kyselyyn vastasi	1=vastaanottaja itse 2=perhe/tuttava 3=kodinaja	95